

Чайка шугнула поруч, на мить мов зависла з нерухомими крилами.

Чорт Теннер удало поцілів у неї сигарним недокурком. Хрипко скрикнувши, птаха рвонула в повітря. Злетіла метрів так на п'ятнадцять, а чи крикнула ще раз, він уже не дізнався.

Була — і не стало.

Однісінька біла пір'їнка посмикалася в бурхливому небі, випливла за край скелі й, погойдуючись, стала спускатися до океану. Теннер хмикнув у бороду крізь безперервний рев вітру та гупання хвиль. Потім зняв ноги з керма, кóпнув підніжку і грімко завів мотоцикл.

Схилом їхав повільно, а коли вибрався на путівець, пришвидшився й до траси дістався вже з п'ятдесяткою миль на спідометрі.

Пригнувся й дав газу. Дорога належала тільки йому, тож він газував до упору. Начепив окуляри і глянув на світ через лінзи барви гівна — приблизно так він усе бачив і без них.

З косухи зникло усе залізяччя, і йому бракувало свастики, серпа з молотом, а найбільше — середнього пальця. Старої емблеми також бракувало. Може, дістане таку в Тіхуані, якась чувіха її пришиє, і... Ні. Не годиться. Усе те померло і зезло. Цим він підставиться, дня не протягне. Що зробить насправді, то це продасть свого «гарлі», берегом пробереться на південь, цивільно й без пригод, і шукатиме долі в тій Америці.

Скотившись із пагорба, з ревом злетів на наступний. Проскочив Лагуна-Біч, Капістрано-Біч, Сан-Клементе й Сан-Онофре. Дістався Оушенсайда, там дозаправився й рушив далі, проминувши Карлсбад і всі оті мертві пляжики, що ними рясніє ділянка до Солана-Біч-Дель-Мар. А чекали його під Сан-Дієго.

Побачив заслін на дорозі, зробив розворот. Вони й не второпали, як йому це вдалося так прудко — з такої-то швидкості. Але тепер він мчався од них. Почувши постріли, спинятися й не подумав. Далі почув і сирени.

Двічі бібікнув у відповідь, припав до керма, розганяючи «гарлі». Вони вже, мабуть, комусь там попереду радіюють?

За десять хвилин відірватися не спромігся. Не спромігся і за п'ятнадцять.

Із чергового пагорба побачив попереду другий заслін. В лабети взяли.

Озирнувся, шукаючи з'їздів, але не знайшов.

Тоді помчав на заслін. Може, і вдасться проскочити.

А де там!

Дорога перегороджена автомобілями. Навіть узбіччя.

Він загальмував найостаннішої миті; зловивши зручну швидкість, підняв мотоцикл дибки, крутнувся назад і рушив на переслідувачів.

На нього їхало шість машин, а ззаду завили нові сирени.

Він знову загальмував, забрав наліво, газонув і вистрибнув із сідла. Його байк рухався далі, а сам він перекотився по землі, схопився на ноги, побіг.

Почув скрегіт шин. Почув удар. Тоді знову постріли, а він біг собі далі. Вони цілили вище, хоча він і не знав цього. Живцем схопити хотіли.

Хвилин за п'ятнадцять приперли до скелі, взяли у півколо; кількоро мали гвинтівки — усі націлені мимо.

Він кинув на землю свою монтувалку й підняв руки.

— Ваше зверху, цивілі. Забирайте.

Так вони і зробили.

Його, вже у наручниках, відвели до машин. Запхнули на заднє сидіння, обабіч усілися конвоїри. Ще один сів поруч з водієм, тримаючи пістолет на колінах.

Водій запустив двигун й увімкнув передачу, рушивши назад сто першою трасою.

Чоловік з пістолетом обернувся і втупився крізь окуляри з біфокальними скельцями, що в них його очі, коли він схилився, здалися годинниками із зеленим піском. Дивився секунд десять, тоді зауважив:

— Дурна була витівка.

Чорт Теннер мовчки витріщався у відповідь, аж доки той додав:

— Дуже дурна, Теннере.

— А, це мені?

— Я ж на тебе дивлюся, синку.

— А я — на тебе. Здоров був.

Озвася шофер, не відводячи погляду від дороги:

— Шкода, що треба його живого-здорового везти — він же нам тачку розбив своїм моциком сраним.

— Але ж може статися пригода. Впаде там, реберце зламає чи два, — сказав чоловік ліворуч.

Той, що сидів праворуч, промовчав, але озброєний пістолетом повільно покрутив головою:

— Тільки як спробує утекти. У Лосі його чекають живим і здоровим... Навіщо ти намагався звалити, друже? Міг би й знати, що зловимо.

Теннер знизав плечима:

— А за віщо мене ловити? Я нічого не зробив.

Водій хмикнув:

— Ось саме за те. Ти нічого не зробив — а мав би. Пригадуєш?

— Я нікому нічого не винен. Мене помилувано й відпущено.

— Хрінова в тебе пам'ять, хлопче. Коли тебе вчора випустили, ти дав державі під назвою Каліфорнія обіцянку. Минуло вже більш як двадцять чотири години, що їх ти випрохав, — справи, мовляв, залагодити. Якщо хочеш, можеш сказати їм «ні», і хай те помилування скасують. Ніхто тебе не приневолює. Тоді можеш решту життя робити малі камені з великих. Нам до лампочки. Я чув, що там уже черга стоїть.

— Закурити дайте, — попросив Теннер.

Той, що сидів праворуч, прикурив і простягнув сигарету.

Теннер підняв руки й узяв її. Курячи, струшував попіл на підлогу.

Вони мчали трасою, і коли проїздили містечка або зустрічали транспорт, водій умикав сирену, а на даху оживав червоний маячок. У такі миті починали завивати й сирени двох інших патрульних машин, що їхали вслід. Водій так жодного разу й не загальмував, аж до самого Лос-Анджелеса, і що кілька хвилин передавав радіограми.

Щось бахнуло, мов звуковий удар, і на них градом опустилася хмара пилу й жорстви. У правому нижньому куті вітрового бронескла з'явилася крихітна тріщинка, а на капот і на дах посипалися камінці завбільшки як горіх. З-під шин чувся хрускіт — вони їхали по жорстві, що вкривала вже всю дорогу. Пил висів густим туманом, але за десять секунд вони з нього вирвалися.

Люди в машині нахилилися уперед і глянули вгору.

Небо стало пурпуровим, його перетнули чорні лінії — із заходу на схід. Вони розпливалися, вужчали, совалися з боку на бік, а то й до купи зливалися. Водій уже ввімкнув фари.

— Ох і вперщити ж може, — сказав озброєний пістолетом.

Водій кивнув і додав:

— А далі на північ ніби ще гірше.

Щось завилило високо у повітрі, темні смуги ширшали й далі. Звук погучнішав, утратив писклявість і став безугавним ревом.

Смуги позливалися, й небо потемніло, мов беззоряної і безмісячної ночі, а пил падав навколо густими хмарами. Раз по раз чувся стукіт — то били машину тяжчі частки.

Водій увімкнув дальнє світло, знову запустив сирену й піддав газу. Рев змагався над ними із сиреною, а далеко північніше розповзалася, пульсуючи, сяйна блакить.

Теннер докурив, сусід дав йому ще одну. Курили вже всі.

— Знаєш, хлопче, твоє щастя, що нам попався, — сказав чоловік ліворуч. — От як би ти крізь оце верхи пер?

— Залюбки, — відповів Теннер.

— Маячня.

— Ні. Прорвався б. Хіба вперше?

Доки вони доїхали до Лос-Анджелеса, блакитне сяйво заповнило пів неба, було розбавлене рожевим відтінком і пронизане димчастими жовтими смугами, що, ніби павукові лапи, тяглися на південь. Рев був оглушливий, фізично відчутний — бив у вушні перетинки, поколював шкіру. Висадившись на стоянці і прямуючи до великого дому з колонадою, де красувався фриз, вони, щоб розчути слова, мусили перекикуватися.

— Оце вчасно ми! — гукнув чоловік з пістолетом. — Бігом!

Вони рвонули до сходів, а водій ще докинув:

— Уже починається!

Коли вони заїздили на стоянку, дім іще мав вигляд скульптури з криги — мінливі небесні вогні грали на його поверхнях, відкидали холодні тіні. А тепер він видався восковим, мовби ось-ось і розтане від миттєвого спалаху жару.

Їхні обличчя та руки виглядали безкровними, мов у трупів.

Вони забігли на сходи, й вартовий із Держпатруля впустив їх крізь малі двері праворуч від головного входу — масивної двостулкової металеві брами. Заклацнув двері на замок і взяв на ланцюг, але спершу розстібнув кобуру, побачивши Теннера.

— Куди? — спитав конвоїр з пістолетом.

— Другий поверх, — сказав вояк, кивнувши на сходи праворуч. — Там простуйте у глиб. Велика приймальня в кінці коридору.

— Дякую.

Рев сильно приглух, і в штучному світлі будівлі все знову набуло природно-живого вигляду.

Вони піднялися закрученими сходами і пройшли коридором у глиб будівлі. Коли дісталися найдалиших дверей, конвоїр з пістолетом кивнув водієві.

— Тук-тук, — мовив той.

Відчинила жінка, почала щось казати, тоді затнулася і кивнула — побачила Теннера. Відступила, притримала двері. Запросила: «Пройдіть!» — і вони пройшли повз неї в приймальню, а вона натиснула на столі якусь кнопку; пролунало: «Так, місіс Фіске?» — й жінка сповістила власника голосу:

— Вони тут, із тим чоловіком, сер.

— Хай заходять.

Провела їх у глиб кімнати й відчинила там темні, обшиті панелями двері.

Вони увійшли; огрядний чоловік за столом зі скляною стільницею відкинувся у кріслі, сплів перед своїми підборіддями короткі пальці й уважно наставив понад ними очі, лише трохи темніші, ніж його сиве волосся. Голос у нього був тихий і майже не скреготливий.

— Сідай, — кинув Теннеру, а іншим: — Чекайте зовні.

— Ви ж знаєте, він небезпечний, містере Дентон, — сказав конвоїр з пістолетом, поки Теннер сідав на стілець за півтора метра перед столом.

Три вікна кабінету затуляли глухі сталеві віконниці, але й попри це легко можна було здогадатися, що там надворі за фурії розгулялися, — кімнатою раптом розлетівся звук, наче кулемет застрочив.

— Знаю.

— Ну, він таки в наручниках. Пістолет дати?

— Свій маю.

— Гарзд. Будемо зовні.

Вони вийшли.

Двоє дивились один на одного, доки зачинилися двері; тоді отой Дентон сказав:

— То що, вже усі справи залагодив? — а другий знизав плечима.

Перший вів далі:

— Як, чорт бери, тебе таки звать насправді? Навіть за документами...

— Чорт, — відказав Теннер. — Отак і звать. Я був сьомою дитиною в батьків, і коли народивсь, акушерка підняла мене і питає старого: «Яке ім'я пишемо у свідоцтві?» — а татко їй: «Чорт!» — і вийшов собі. Тож це вона й записала. Так мені брат говорив. Сам я старого ні разу не бачив, тому розпитати не міг. Він здриснув того самого дня. Але схоже на правду.

— То твоя мати виростила сімох?

— Ні. За кілька тижнів двинула коні, й нас, малих, розібрала рідня.

— Он як. Бач, ти досі маєш вибір. Будеш пробувати чи ні?

— А ти взагалі хто? — спитав Теннер.

— Міністр транспорту Каліфорнії.

— І яким ти до того боком?

— Я те координую. Так само це міг би бути генлікар чи генпоштар, але воно переважно в моїй парафії. Я краще за всіх знаю і матчастину, і шанси...

— І які ж вони, шанси? — спитав Теннер.

Дентон уперше відвів очі.

— Ну, це ризиковано...

— Ніхто цього досі не робив, окрім того психа, що примчав з новою, а він мертвий. То звідки ж відомо, які шанси?

— Розумію, — протягнув Дентон. — Ти гадаєш, це самогубне завдання, і, мабуть, не помиляєшся. Ми посилаємо три машини по два водії. Якщо хоч одна добереться достатньо, її, може, знайде по радіомаяку якийсь шофер з Бостона. Але ж ти знаєш, що не мусиш.

— Та знаю. Я вільний просидіти решту життя у в'язниці.

— Ти вбив трьох. За таке і смертний дають.

— Не дали, то нащо про це? Слухайте, містере, я ні вмирати не хочу, ні того другого.

— Їдеш або не їдеш. Вибирай. Але пам'ятай: якщо поїдеш і доберешся, тобі все пробачать і ти будеш вільною людиною. Держава навіть заплатить за той мотоцикл, що ти його викрав і розстрошив, та й про шкоду патрульній машині забуде.

— Дякую. Дуже дякую.

А з того боку стіни гуркотнули вітри, й кімнатою розлетілось од віконниць неперервне стакато.

— З тебе прекрасний водій, — сказав Дентон трохи згодом. — Ти їздив чи не на всьому, на чому лише можна кататися. Навіть на перегонах змагався. Коли возив наркоту, щомісяця до Солт-Лейка ганяв. Навіть тепер на це мало хто зважиться.

Чорт Теннер, щось пригадавши, усміхнувся.

— ...А на єдиній своїй легальній роботі лише ти брався возити пошту до Альбукерке. Ті рейси практично припинилися, відколи тебе звільнено.

— То не моя провина.

— Та й на сіетльському напрямі ти був найліпший, — вів далі Дентон. — Так сказав твій шеф. До чого я це: з усіх, кого ми тільки змогли добрати, ти, певно, маєш найвищі шанси на успіх. Тому ми й були до тебе поблажливі — але далі чекати вже не маємо права. «Так» або «ні», негайно; якщо «так» — виїздиш цієї ж години.

Піднявши закуті руки, Чорт показав на вікно.

— У таку срань? — спитав він.

— Машини цю бурю витримують, — сказав Дентон.

— Чуваче, ти здурів.

— Поки ми тут говоримо, люди вмирають.

— Плюс-мінус кілька — що там тієї різниці. Мо', до завтра потерпить?

— Ні! Людина пожертвувала життям, щоби привезти нам новину! І треба якнайскоріше проїхати весь континент, а то буде вже байдуже! Буря чи ні, а машини рушають! З огляду на обставини, твоя думка про це абсолютно до одного місця. Від тебе, Чорте, мені треба єдине слово: яке ж ти вибереш?

— Я б щось похавав. Не їв уже...

— У машині є харч. Яка твоя відповідь?

Чорт утупився в темне вікно.

— Окей, — сказав він. — Я проїду для вас Проклін-зону¹. Та не вирушу без папірця, на якому дещо написано.

— Ось він.

Дентон висунув шухляду й вийняв цупкий картонний конверт, а з нього — аркушик гербового паперу з Великою державною печаткою Каліфорнії. Підвівся, обійшов стіл і вручив документ Чортові Теннеру.

Теннер вивчав його кілька хвилин, тоді заговорив:

— Тут написано: коли доберуся до Бостона, то отримаю повне помилування за будь-які кримінальні правопорушення, що їх я будь-коли учинив у межах державних кордонів Каліфорнії...

— Саме так.

— А за ті, що про них вам тепер невідомо, якщо вони вилізуть потім?

— Саме це там написано, Чорте, — «будь-які кримінальні правопорушення».

— Окей, товстунчику, згода. Знімай ці браслети й показуй тачку.

Чоловік на прізвище Дентон вернувся до свого крісла з того боку стола.

— І послухай-но ще дещо, Чорте. Якщо спробуєш дременути десь у дорозі, інші водії мають чіткий наказ. Вони відкриють вогонь і спалять тебе на дрібнісінькі крихти золи. Второпав?

— Второпав. То що, в разі чого і я їм цю послугу маю зробити?

— Правильно.

— Ну й гаразд. Це може бути прикольно.

— Так і знав, що тобі сподобається.

— Ну, то звільняй, щоб я взявся до діла.

— Спершу розповім, якої про тебе думки.

— Окей, якщо хочеш гаяти час, мене сварячи, поки там люди мруть...

— Цить! Тобі наплювати на них, й ти це знаєш! Просто послухай: вважаю, що ти — найнищіша, найганебніша людська істота на моїй пам'яті. Ти вбивця і гвалтівник. Якось ти видавив одному очі — так, для розваги. Тебе двічі звинувачували в наркаторгівлі, тричі — у сутенерстві.

¹ Назва Damnation Alley стівзвучна з назвою американської смерчової зони (Tornado Alley), що нею почасті й пролягає маршрут Теннера. Крім того, у Бостоні є вузький провулок з такою самою неофіційною назвою — «Вуличка прокльонів» (візники ніяк не могли розминутися там без міцного слівця).

Ти п'яниця й виродок, і, гадаю, не мився ще від самого народження. Ти і твої бандюгани кошмарили чесних людей, коли ті силкувалися зібрати докупи життя по війні. Ви крали у них, нападали на них, намагали грошей та всіляких припасів, погрожуючи розправою. Шкода, що ти, на відміну від решти, не загинув у ніч Облави. Ти — не людська істота, крім як з біологічного погляду. Десь у тобі здоровецька мертва пляма замість того, що дає іншим людям змогу співіснувати у громаді й сусідити між собою. Єдина твоя чеснота, якщо це так можна назвати, — рефлексії твої трохи швидші, м'язи трохи сильніші, а очі трохи пильніші, ніж у всіх нас, тож можеш узяти кермо і проїхати крізь будь-що, що має крізь себе проїзд. Саме тому Каліфорнія готова пробачити твоє нелюдство — якщо ти застосуєш цю єдину чесноту на поміч, а не на кривду. Я проти цього. Не той ти, на кого покластися можна. Хай би ти здох під час цього, і хоч я все ж маю надію, що хтось добереться, надіюся також, що не ти. Мене верне від тебе. Маєш своє помилування. Машина готова. Ходімо.

Дентон підвівся — був десь під метр сімдесят; Теннер підвівся також, з осміхом звисока глянув.

— Я це зроблю. Якщо той цивіл з Бостона проїхав і вмер, я проїду і виживу. Я добиравсь аж до Місіс Ціпи.

— Брешеш.

— Не-а, я теж кажу щиро, і якщо ви колись розкопаете, що це таки правда, пам'ятайте про мій папірець у кишені — «будь-які кримінальні правопорушення» і все таке. Було нелегко, й мені таланило. Але я доїхав, а хіба ще комусь це вдалося? Прикидаю, це десь пів дороги; туди доберуся — то й ту половину здолаю.

Вони пішли до дверей.

— Не хочу цього казати, тим більше — казати щиро, — мовив Дентон, — але... Хай щастить. Проте не заради тебе.

— Еге, знаю.

Дентон відчинив двері:

— Звільніть його. Він поїде.

Конвоїр з пістолетом оддав зброю тому, який пригостив був Теннера сигаретами, й поліз у кишені по ключ. Вивудивши його, відімкнув кайданки, відступив і почепив їх собі на пояс; тут знову озвався Дентон:

— Піду з вами. Автобаза внизу.

Вони покинули приймальню, а місіс Фіске розстібнула сумочку, взяла чотки і схилила голову. Помолилася за Бостон і за душу його покійного гінця. Замовила слівце чи два навіть за Чорта Теннера.

Дзвін калатав. Його однісінька нота, нескінченна, безперестанна, розлунювала майданом. На віддалі чути було ноти інших дзвонів, і разом вони творили демонічну симфонію, що не змовкала від самого початку часів — або принаймні так видавалося.

Франклін Гербершир, президент Бостона, ковтнув холодної кави і прикурив погаслу сигару. Ушосте взяв звіт про летальні випадки, перечитав найсвіжіші цифри, знову кинув його.

Стіл його був укритий паперами, а ті були вкриті цифрами, укритими зверху попелом, і було це намарно.

Після сімдесяти шести безсонних годин усе здавалося нісенітним. А найбільше — спроба кількісно виразити смертність.

Він одкинувся у шкіряному кріслі, сильно стулив повіки і розплющив їх знову. Зсередини вони були мов рани — червоні, запаморочливо червоні.

Він усвідомлював, що цифри вже застаріли. Знав, що вони від початку неточні — багатьох мертвих, напевне, так і не знайдено.

Дзвони повідомляли, що його країна поволі тоне в тій чорноті, яка завжди залягає за сантиметр під життям, вичікуючи, доки скоринка ослабне.

— Пішли б ви додому, пане президенте... Чи хоча б подрімали? Ми попильнуємо...

Він блимнув очима й витріщився на коротуна, чия краватка давно зникла разом з чорним піджаком, а на кутастому лиці тепер красувалася кількаденна темна щетина. Секунду тому Пібоді тут не було. «Невже я задрімав?»

Піднявши сигару, він виявив: вона знову погасла.

— Дякую, Пібоді. Та де там мені заснути. Не така я людина. Можу тільки чекати тут — іншого не дано.

— Тоді, може, свіжої кави?

— Так, буду вдячний.

Пібоді не було наче лише кілька секунд. Гербершир тільки очима блимнув — а біля його правої руки вже парувє чашка свіжої кави.